

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO
W VIII LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM
IM. KRÓLA KAZIMIERZA WIELKIEGO W BIAŁYMSTOKU

I. Podstawowe pojęcia z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego:

ORIENTACJA ZAWODOWA - obejmuje wszystkie działania wychowawcze szkoły, rodziców i innych osób, grup i instytucji mające na celu przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, której ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru szkoły i zawodu).

DORADZTWO ZAWODOWE - obejmuje świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru szkoły, zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielanie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji

INFORMACJA ZAWODOWA - obejmuje zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanałów przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji.

PORADNICTWO ZAWODOWE - obejmuje system długofalowych i wieloetapowych działań wychowawczych towarzyszących jednostce w trakcie rozwoju zawodowego. Obejmuje ono całokształt zadań związanych z udzielaniem uczniom i dorosłym pomocy w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA - obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System określa rolę i zadania nauczycieli w ramach rocznego planu działania, oraz oczekiwane efekty, metody pracy.

II. Potrzeba wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego i jego założenia:

Stworzenie Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego pomaga uczniom w samopoznaniu własnych predyspozycji zawodowych (osobowości, potrzeb, uzdolnień, zainteresowań, możliwości), w przygotowaniu do wejścia na rynek pracy i w złagodzeniu startu zawodowego, to cel którego realizacja niesie wiele korzyści.

U podstaw wprowadzenia WSDZ w szkole leży przekonanie, że środowisko szkolne odgrywa szczególną rolę w kształtowaniu decyzji zawodowej uczniów.

III. Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego zakłada, że:

1. wybór zawodu nie jest pojedynczym, świadomym aktem decyzyjnym ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia,
2. na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz wpływ środowiska,
3. preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu.

Obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami. Ma charakter planowych i celowych działań.

IV. Cele, zadania, formy i treści wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego:

Szeroko rozumiane cele działań i zadania realizowane przez szkolnego doradcę zawodowego, wszystkich nauczycieli, pedagoga szkolnego obejmują:

1. pomaganie uczniom w określeniu ich zainteresowań, uzdolnień i innych cech istotnych przy podejmowaniu decyzji zawodowych i planowaniu kariery zawodowej;
2. udzielanie uczniom indywidualnych porad zawodowych na podstawie informacji zebranych z wykorzystaniem takich metod jak rozmowa doradcza, wywiad, analiza dokumentów, wyniki badań testami psychologicznymi i pedagogicznymi oraz badań lekarskich, wyniki obserwacji w trakcie zajęć warsztatowych itp.;
3. pomaganie w określaniu możliwości zawodowych uczniów mających określone ograniczenia psychofizyczne i wskazanie odpowiedniego dla nich rodzaju zatrudnienia, udzielanie im informacji o przeciwwskazaniach zdrowotnych do wykonywania zawodu,
4. wykonywanie, wg posiadanych uprawnień, badań testowych przydatnych w procesie wyboru zawodu,
5. udzielanie uczniom informacji o zawodach, instytucjach kształcących i szkolących oraz o aktualnej sytuacji na rynku pracy;
6. opracowywanie i aktualizowanie informacji o zawodach, drogach uzyskiwania kwalifikacji zawodowych oraz potrzebach rynku pracy udostępnianych na nośnikach papierowych i elektronicznych przez szkolną bibliotekę;
7. prowadzenie z uczniami zajęć grupowych mających na celu lepsze samopoznanie, kształtowanie aktywnych postaw oraz umiejętności planowania własnych karier zawodowych;
8. prowadzenie zajęć grupowych umożliwiających nabycie przez uczniów umiejętności poszukiwania

i uzyskiwania pracy;

9. upowszechnianie wiedzy na temat planowania kariery zawodowej, możliwości pozyskiwania informacji o zawodach, drogach uzyskiwania kwalifikacji zawodowych, sytuacji na rynku pracy z wykorzystaniem różnych form takich jak prelekcje, szkolenia, konsultacje, kontakty z mediami;
10. utrzymywanie bieżących kontaktów z pracownikami własnej instytucji oraz instytucji zewnętrznych w celu zapewnienia optymalnej pomocy w rozwiązywaniu problemów zawodowych osób korzystających z usług doradcy zawodowego /uczniów i nauczycieli/ - współpraca z poradnią;
11. prowadzenie odpowiedniej dokumentacji udzielanych porad i osób korzystających z usług doradcy zawodowego (osobny dziennik);
12. stała współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną - kierowanie, w sprawach trudnych, do specjalistów: doradców zawodowych w poradniach psychologiczno- pedagogicznych
13. koordynowanie działalności informacyjno-doradczej szkoły,

V. Współpraca Rady Pedagogicznej w zakresie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego dotyczy:

1. tworzenia i zapewnienia ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa, zgodnie ze statutem szkoły,
2. realizacji zadań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej, zawartych w programie wychowawczym szkoły
3. systematyczne podnoszenie własnych kwalifikacji,
4. wzbogacanie własnego warsztatu pracy o nowoczesne środki przekazu informacji oraz udostępnianie ich osobom zainteresowanym,
5. współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa: Departament Edukacji UM w Białymstoku, Kuratorium Oświaty w Białymstoku, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, urzędy pracy, akademickie biura karier, przedstawiciele organizacji zrzeszających pracodawców, organizacja dni otwartych liceum, giełda szkół, współpraca z uczelniami, Białostockie Forum Szkół itp.
6. identyfikację potrzeb i dostosowanie oferty edukacyjnej placówki do zmian na rynku pracy

VI. Formy adresowane do uczniów:

1. badania /diagnoza/ zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole,
2. zajęcia warsztatowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania rozwoju i kariery zawodowej,

- 3.zajęcia warsztatowe służące samopoznaniu i określeniu predyspozycji wyznaczających rozwój zawodowy i karierę zawodową, autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych w odniesieniu do specyfiki realizowanego rozszerzenia,
4. konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół wyższych i rynku pracy
- 5.zajęcia warsztatowe doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania,
- 6.zajęcia warsztatowe uczące umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych /CV, list motywacyjny/,
- 7.zajęcia warsztatowe służące rozwijaniu i doskonaleniu umiejętności autoprezentacji i rozmowy wstępnej /kwalifikacyjnej/ z pracodawcami,
- 8.zajęcia warsztatowe służące promowaniu samozatrudnienia,
- 9.zajęcia warsztatowe służące zapoznaniu z obowiązującym prawem pracy i prawem administracyjno-gospodarczym,
- 10.indywidualną pracę z uczniami, którzy mogą mieć problemy z wyborem dalszej drogi kształcenia (autotesty, wywiady, rozmowy, pogadanki itp.)
- 11.pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego
- 12.przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: egzamin, poszukiwanie pracy, podjęcie roli pracownika, zmiana zawodu, adaptacja do nowych warunków, bezrobocie
- 13.analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na lokalnym i krajowym rynku pracy oraz poznawanie zawodów i ich specyfiki
- 14.udzielanie informacji edukacyjnej i zawodowej
- 15.pomoc w poszerzaniu wiedzy ogólnej i budowaniu kolejnych etapów rozwoju edukacyjno-zawodowego
- 16.wskazywanie możliwości uzyskania kwalifikacji zawodowych w systemie poza oświatowym
- 17.poruszanie się na rynku pracy /poszukiwanie i utrzymywanie pracy oraz radzenie sobie w sytuacjach trudnych: poszukiwanie pierwszej pracy, bezrobocie, mobilność zawodowa, ograniczenia zdrowotne
- 18.udzielanie informacji dotyczącej wpływu rynku pracy na planowanie kariery, obejmujące: zapotrzebowanie na pracowników w różnych branżach w ostatnich latach, cechy dobrego pracownika oczekiwane przez pracodawców
- 19.kształtowanie umiejętności świadomego wyboru i poszukiwania pracy
- 20.kształtowanie umiejętności planowania dalszego rozwoju edukacyjno-zawodowego i kontynuacji nauki w szkołach wyższych, szkołach policealnych lub w systemie kształcenia ustawicznego.
- 21.gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej /o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych uczelni/ w postaci

prasy, informatorów, programów multimedialnych,

22. tworzenie multimedialnych centrów informacji z dostępem do Internetu,

23. tworzenie bazy danych o absolwentach szkoły – losy absolwentów;

24. organizowanie dni otwartych szkoły /oferta edukacyjna placówki, jej promocja/,

25. organizowanie uczniowskiego wolontariatu,

26. przygotowanie wspólnie z nauczycielami informatora (ulotki promocyjnej) o ofercie edukacyjnej placówki;

27. tworzenie możliwości indywidualnej rozmowy z doradcą zawodowym na terenie szkoły;

VII. Korzyści płynące z działalności wewnątrzszkolnego systemu doradztwa, to m.in.:

Realnie i efektywnie działający wewnątrzszkolny system doradztwa pozwala realizować następujące cele:

1. dużo lepsze przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy
2. lepsze dynamiczne i elastyczne dopasowanie ludzi do zawodów - co zapewni niższe koszty społeczne dzięki: zmniejszonej konieczności przekwalifikowań, mniejszej liczby bankructw (właściwy dobór do samozatrudnienia!), większej liczbie sukcesów w zawodzie, większej efektywności w pracy,
3. lepsza profilaktyka - uniknięcie części chorób zawodowych,
4. mniejszej ilości bezrobotnych "z wyboru",
5. lepsze dopasowanie kompetencji zasobów ludzkich do potrzeb rynku pracy,
6. wzrost mobilności zawodowej absolwentów,
7. wyrównywanie szans na rynku pracy,
8. właściwe ukierunkowanie i wsparcie samozatrudnienia /rozwijanie kompetencji do osiągnięcia w nim sukcesu/

VIII. Korzyści płynące z działalności wewnątrzszkolnego systemu doradztwa związane z kształtowaniem postaw i zachowań uczniów:

1. przygotowanie do samodzielnego i aktywnego kształtowania swojej drogi zawodowej,
2. rozwój umiejętności rozpoznawania własnych zasobów osobistych i ich wykorzystywania w kształtowaniu swojej drogi zawodowej,
3. kształcenie nawyków nieustannego planowania przyszłości i konsekwentnego dążenia do realizacji celu,
4. kształtowanie postawy otwartości na wiedzę i prezentowania swojej osobowości,
5. kreowanie postaw aktywnych, przezwyciężania bierności, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i stresowych,

IX. Korzyści płynące z działalności wewnątrzszkolnego systemu doradztwa związane z kształceniem umiejętności uczniów:

1. planowania przyszłości zawodowej,
2. organizowania działań swoich i zespołu (praca w grupie),
 3. przygotowania dokumentów związanych z pracą zawodową,
 4. poszukiwania pracy,
5. prezentowania się na rynku pracy,
6. nawiązywania kontaktów z pracodawcą (osobistych, telefonicznych, listy, kontakty przez internet itp.),
7. przeprowadzania negocjacji.

X. Korzyści płynące z działalności wewnątrzszkolnego systemu doradztwa związane z wiedzą uczniów:

1. poznanie "świata zawodów" (m.in. zadań i czynności, środowiska pracy, przeciwwskazań i wymagań zawodów),
2. poznanie potencjalnych ścieżek edukacyjnych w wybranych zawodach,
3. poznanie zasad obowiązujących w kompletowaniu dokumentacji związanej z pracą,
4. poznanie podstaw prawa pracy,
5. poznanie zasad prowadzenia korespondencji związanej z zatrudnieniem.

XI. Ewaluacja wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego:

Ewaluacja służy ocenie skuteczności funkcjonowania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, odnosi się do wszystkich działań, skierowanych do młodzieży: udzielanej informacji, rozmów indywidualnych, pracy grupowej. Zespół wychowawczy po przepracowanym roku przeprowadzi ankietę ewaluacyjną, której celem będzie pozyskanie informacji zwrotnej na temat jakości oferowanej pomocy doradczej w szkole. Systematyczna ocena efektów pracy, analiza ilościowa i jakościowa ankiet i opracowanie wyników, spowodują, że uzyskane informacje zwrotne uwypuklą słabe i mocne punkty oferowanych usług doradczych i będą cenną wskazówką w procesie ich ulepszania.

